

niepodległościową, żołnierką Legionów Pol. W r. szkolnym 1899/1900 S. uczęszczał do I klasy w Gimnazjum Męskim w Sanoku. Prawdopodobnie ze względu na oceny niedostateczne zmienił szkołę; ostatecznie kontynuował naukę w Krakowie (mieszkał u brata Jana przy ul. Kościuszki 3), w l. 1907-09 był uczniem I Wyższej Szkoły Realnej – ukończył V klasę („do klasy następnej nieuzdolniony”). W l. 1909-14 studiował w ASP w Krakowie w szkole Mehoffera (w 1913 otrzymał nagrodę i wzmiankę pochwalną na wystawie studenckiej). W 1913 razem z Tadeuszem Salanim, studentem prawa, przyszłym wicewojewodą śląskim, odbył komentowaną w prasie pieszą wycieczkę po kraju. W 1914 wstąpił do Legionów Pol.; w randze podporucznika służył w 4 kompanii II baonu 5 Pułku Piechoty. W 1915 został ranny w kolano w bitwie pod Opatowem i Klimontowem, od 6 VIII t.r. leczony w szpitalu w twierdzy nr 6 w Krakowie, a następnie przeniesiony do Domu Rekonwalescentów Legionów Pol. w Gomunicach-Kamieńsku. 19 III 1919 w kośc. Garnizonowym w Lublinie wziął ślub. Niecały miesiąc później w odstępie dwóch dni małżonkowie zmarli, wg wspomnień współczesnych, „tragiczną śmiercią” (przypuszczalnie byli ofiarami hiszpanki lub tyfusu plamistego); zostali wspólnie pochowani. W 1930 S. został pośmiertnie odznaczony Krzyżem i Medalem Niepodległości.

Znane prace S. to akw. *Okopy* i szkice ol., dokumentujące życie na froncie, pokazywane na wystawach legionowych w 1933 i 1934 w Warszawie, Krakowie i Lwowie. Na aukcji w Łodzi w 2008 wystawiono jego akw. *Bajka*.

Spraw. Dyrekcyi c.k.. Wyższej Szkoły Realnej w Krakowie za r. szkolny 1908, Kr. 1908, s. 75 (jako Nowostan Sławiński). – *Polska... Pieszo z Krakowa do Poznania i Prus Królewskich*, Gaz. Toruńska, 1913 nr 180, s. nlb. 2. – *Krótkie nowiny z Polski... Pieszo po ziemiach polskich*, Dz. Chicagowski, 1913 nr z 21 VIII, s. 4. – *Lista strat Legionu Pol. od 1 maja do 1 lipca 1915*, Piotrków 1915. – *Lista strat Legionu Pol. od lipca do października 1915*, Piotrków 1915. – *Monitor pol.*, 1931 nr 87, s. 2. – *Sztuki Piękne*, IX, 1933 nr 11, s. 420 (jako Sławomir Sławiński). – *Kat. wystawy Legiony w sztuce*, TPSP, Lw. 1934 (jako Sławomir Sławiński). – *Hist. wystawa Legionów Pol.*, MNK, Kr. 1934 (jako Sławomir Sławiński). – *Materiały ASP Kraków*, 2. – Milewska W., Zientara M., *Sztuka Legionów Pol. i jej twórcy 1914-1918*, Kr.

1999. – *125 Aukcja dzieł sztuki*, DA Rynek Sztuki, Łódź 2008, poz. 71.

ANK, zespół 29/2395: VIII Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Augusta Witkowskiego w Krakowie. Kat. klasowy w r. szkolnym 1907/08 (klasy IVa), sygn. 29/295/51, poz. 29, Kat. ... 1908/09 (klasy Va), sygn. 29/2395/52, poz. 20. – AP Lublin, Zespół akt nr 1859: Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Katedralnej św. Jana w Lublinie 1810-1919 (sygn. 108, s. 170), rok 1919, akt małżeństwa nr 75. – AP Rzeszów, Oddz. w Sanoku, Państw. Gimnazjum i Liceum im. Królowej Zofii w Sanoku (męskie). Kat. główny klas I-VIII, 1899-1900, nr 60/7/0/-/25/0097. – Fundacja generała Elżbiety Zawadzkiej. Arch. i Muz. Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek, Toruń,teczka nr 3056/WSK: *Jastrzębowska Stefania zam. Słowińska PS. „Okrzejowa” (1889-1919)*, jako Słowiński / Sławiński.

A. Straszewska

Sławiński Tadeusz, rysownik, projektant ornamentów i wyrobów ceramicznych, rzeźbiarz, technolog, ur. 1863 Lwów, zm. 1925 Kraków. Brat Jana, Nowosława i Tytusa, żonaty z Marią Łysiak, córką greckokatolickiego duchownego; pradziad księdza Tadeusza Isakowicza-Zaleskiego (ur. 1956). Wykładał w Szkole Przemysłu Ceramicznego w Kołomyi (nauczyciel toczenia i formowania w l. 1886-94). W lipcu 1887 wykonał wspólnie ze Stanisławem Daczyńskim, wg proj. Juliana Zachariewicza, ozdobioną ornamentami „w guście wschodnim” terakotową konewkę z tacą, którą podarowano arcyksięciu Rudolfowi w czasie jego pobytu we Lwowie t.r. Od 1889 był współwłaścicielem (razem z braćmi) pracowni ceramiki w Kołomyi (przy ul. arcyksięcia Rudolfa), która produkowała „w 300 modelach” wyroby garncarskie, przedmioty z terakoty i majoliki, wazony, figury, popiersia, medaliony, polichromowane ozdoby architektoniczne oraz piece kaflowe. Brał udział w Wystawie Krajowej Rolniczo-Przemysłowej w Krakowie w 1887 (nagrodzony medalem sr.) i w PWK we Lwowie w 1894, gdzie za swoje wyroby ceramiczne (wśród nich czerwono-biała waza z wizerunkiem Tadeusza Kościuszki, a także inne wazy, urny, talerze, dzbany, medaliony) otrzymał list pochwalny. Walerian Kryciński podkreślał osiągnięcia S. w dziedzinie technologii (przekładające się na jakość artyst. wyrobów), samodzielnie wypracowane na podstawie doświadczeń: „przyszedł próbami w szkole i w swoim własnym

warsztacie ... w Kołomyi do posiadania przepi-sów na bardzo ciekawe polewy i szkliwa". Ok. 1890-98 S. wykonał (prawdopodobnie wg proj. Ka-rola Głuchowskiego lub Waleriana Krycińskiego) medalion gipsowy *Portret Artura Grottgera* (LGS, napis odręczny o autorstwie na odwrocie).

W 1885 i 1897 krótko pracował w fabryce Zsolnay'a w Peczu na Węgrzech, od ok. 1898 – w fabryce fajansów „J. Niedźwiecki i S-ka” w Dębniakach pod Krakowem. Uczył na Krajowych Kursach Ceramicznych w Podgórzu. Ok. 1908 wyk. płaskorzeźbę *Madonna z Dzieciątkiem* (ma-jolika, sygn.: „formował T. S.”, MNK). Wykonał piec do wypalania ceramiki w pracowni Ludwika Męciny-Krzeszowej (ok. 1901-03) oraz w pracowni ceramicznej Konstantego Laszczki (ok. 1919-20). Od 1917 pracował w fabryce fajansów w Skawinie gdzie, wybudował piec do wypalania wyrobów artyst.

Oprócz wyż. wym.: MNK – dzban, glina, ok. 1880 (naklejka Szkoły Garncarskiej w Kołomyi); patera z wizerunkiem Hucuła i scenami figuralnymi, ok. 1880; talerz z orłem w koronie i inskrypcją: „1791 BÓG NADZIEJA NASZA 1891 JESZCZE POLSKA NIE ZGINEŁA”, obie prace glina ryta, malowana na podbiałce, szkliwo, sygn. Prawie identyczny talerz z orłem (zamiast dat w inskrypcji – dekoracja roślinna), sygn., sprze-dano na aukcji w Warszawie w 2018.

Kur. lw., 1886 nr 273, s. 2; 1887 nr 180, s. 4; 1892 nr 123, s. 8. – Gaz. nar., 1887 nr 148, s. 2. – Gaz. Kołomyjska, 1891 nr 25, s. 8 (dział reklamy); 1892 nr 80, s. 4; 1899 nr 3, s. 1-2 (Kryciński W.). – Mardyrosiewicz B., *Szkoła garncarska w Kołomyi*, Świat (Kr.), 1891 nr 14, s. 328, 329 (fot.), 333 (przedruk: Gaz. Kołomyjska, 1891 nr 26, s. 3-4, nr 29, s. 5). – Dz. pol., 1894 nr 276, s. 3. – Gaz. nar., 1894 nr 249, s. 2. – *Kat. PWK we Lwowie r. 1894*, wyd. 2, Lw. 1894. – Kołodziejowa B., *Ceramika krak. I poł. XX w.*, Roczn. Muz. Mazowieckiego w Płocku, 1991 nr 14, s. 121, 131, 136, 145. – Tucholska K., Kostuch B., *Huculszczyzna. Ceramika pokucka z kolekcji MNK*, Kr. 2008, s. 154, 171-173. – Бірюльов Ю. [Biriulow J.], *Захаревичі: Творці столичного Львова*, Львів 2010. – Kostuch B., *Kilka faktów z historii fabryki fajansów na Dębniakach w Krakowie*, Spotkania z Zabytkami, 2011 nr 1-2, s. 26, 29. – Chomyn I., *Kat. plakiet, medalionów i medali pol. i z Polską związanych w Lw. Nar. Galerii Sztuki*, t. 2, W. 2015, s. 160, nr 813, il. (mylnie jako Służewski). – *Polonica, militaria, batalistyka*, DA DESA Unicum, W. 2018, poz. 133.

Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski, *Rozmyślenia w Blo-gu...*, zakładka (*O mnie: Droga życiowa: Rodzina*) *Rodzina Mamy*, informacje genealogiczne, z fot.: Tadeusz, Jan, Tytus Sławińscy, ok. 1892-94, blog na stronie: isa-kowicz.pl.

J. Biriulow
uzup. A. Lipczik, U.M.

Sławiński Tytus, rysownik, projektant orna-mentów i wyrobów ceramicznych, ur. 1865 lub 1866, zm. 2 II 1895 Lwów (w 30. r. życia). Brat Jana, Nowosława i Tadeusza. Uczył się w Szkole Przemysłu Ceramicznego w Kołomyi. Był nauczy-cielem (wermistrzem) Szkoły Krajowej dla Wyro-bów Kamionkowych w Porębie (Porębie Wielkiej k. Nowego Targu?). W 1884 brał udział w Wy-stawie przemysłu domowego w Tarnopolu, ekspo-nując kafle, wazy i talerze ceramiczne. Walerian Kryciński, nazywając go „bardzo zdolnym garnca-rzem”, podkreślił, że stworzył on również „bardzo piękne emalie do naczynia kamionkowego i kilka doskonałych farb na podstawie doświadczeń”.

W MNK i Tarnopolskim Obwodowym Muz. Krajoznawczym znajdują się modele glinianych kafli z malowaną dekoracją w formie wazonu z kwiatami otoczonego wicią roślinną wykona-ne przez S. w 1887, prawdopodobnie w związku z odbywającą się w tym czasie Wystawą Krajową Rolniczo-Przemysłową w Krakowie, gdzie prezen-towane były wyroby szkoły kołomyjskiej.

Muz. Pol. w Rapperswilu – 2 patery i 2 tale-rze, ok. 1890, półmajolika.

Prz. (Lw.), 1895 nr 46, s. 3. – Gaz. Kołomyjska, 1895 nr 15, s. 3; 1899 nr 3, s. 1-2 (Kryciński W.). – Шмагало Р. [Szmahalo R.], *Словник митців-педагогів України та з України у світі 1850-1950*, Львів 2002, s. 87. – Tuchol-ska K., Kostuch B., *Huculszczyzna. Ceramika pokucka z kolekcji MNK*, Kr. 2008, s. 151, 204-206. – Івашків Г. [Iwaszkiw H.], *Гончарство Покуття. Осередки, майстри, типологія та художні особливості виробів*, Народознавчі зошити, 2017 nr 3 (135), s. 663-665, il. – IS PAN, materiały Słownika art. pol., wydruk ze strony internetowej Muz. Pol. w Rapperswillu: <https://polenmuseum.ch/pl/ceramika-pokucka> (Anna Buchman, *Ceramika pokucka*).

J. Biriulow
A. Lipczik